

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theses Theologicæ De Gratia, Libero Arbitrio,
Prædestinatione, &c. In Qvibus Doctrina Theologorum
Societatis Jesu contra Corn. Jansenii [Iansenii]
Augustinum Defenditur**

Derkennis, Ignatius

Antwerpiæ, 1641

Art. X. An gratia nobis cooperetur, & nos gratiæ. An aliquid nostrum sit in bono opere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73715)

THOMAS STAPLETONVS *Antidoto in Ioan. cap. 1.* Volendi efficacia, volendi libertatem non tollit, sed statuit; nõ impellit, sed adiuvat. *Idem Antidoto in Acta c. 2. ad illa verba:* Definito consilio & præscientiã Dei, docet per diuinam prouidentiam, humanis actionibus non imponi necessitatem.

IOANNES MALDERVS *Episcopus Antwerp. in Anti-synodici cap. 8. n. 3.* Omnino dicendum est, post Dei operationes in hominis potestate manere regenerari, vel non regenerari; conuerti, vel non conuerti; & gratiã efficaci non tolli libertatem nostrã voluntatis in consensu, ad quem nos excitat. *Vide eundem 1. 2. q. 111. art. 3. dub. 13.*

IOANNES WIGGER *5 1. 2. q. 111. art. 3. nu. 27.* Agnoscenda huiusmodi diuinã gratiã auxilia, quibus Deus homines præuenit & incitat; atque adeo sufficientes vires præbet, siue ad malum vitandum, siue ad bonum operandum; quæ ab hominibus tamen negliguntur, nec consequuntur effectum.

ARTICVLVS X.

An gratia nobis cooperetur, & nos gratiã: adeoque aliquid nostrum sit in bono opere, ex eaque aliquid laudis in nos redundet?

IANSENIVS.

THEOLOGICI SOCIET.

I. *Pelagiana phrasæ sunt, gratiam prouocare, alligere, cooperari voluntati.* Tom. 1. lib. 5. c. 11. col. 269.

I. **N**on Pelagiana, sed Apostolica phrasæ est: Dei gratiam nobiscum, & nos gratiã Dei cooperari. Cùm a *Euangelium* ac b *Tridentinum* a *Matth.* 22. 3. b *Trid. sess.* 6. can. 4. Deo, Dei que gratiã inuitandi, vocandi, excitandi que officia tribuat; mirum est quid in prouocandi, alligandi que nominibus, apud Theologos vsitatis, Iansenius supersticiosus scrurator Pelagianismi inueniat.

II. *Laudem boni operis, bona que voluntatis partiri cum Deo, impium esse, ex eo patet, quod post lapsum hominis, tota laus bonæ voluntatis, atque operis in solam gratiam referenda sit.* Tom. 3. lib. 2. c. 23. col. 193.

II. Vti Catholicorum nemo sic opus bonum partitur cum Deo, vt partem eius vnã sibi, alteram Deo tribuat: ita non nisi contra sacræ Scripturæ & Conciliorum auctoritatem negari potest, quin ex eodem bono opere, quod diuinã gratiã, vt principali causæ, cooperando facit iustus, & laudem & meritum habeat, & mercedem, coronam que expectare debeat.

Consonant hæretici CALVINVS 2. *Instit.* l. 3. §. 6. n. & 12. in *Antidoto Trident. sess.* 6. cap. 6. CALVINVS in *Antid. Trid. sess.* 6. sub initium. IDEM *ibid.* §. Sexto capite. & in can. 4. eiusdem sessionis. IDEM *lib.* 3. *Instit.* cap. 24. §. 1. & 3. & *lib.* 2. cap. 3. §. 6. & 11. LUTHERVS Tom. 1. in resolutione propositionum Lipsiensium conclus. 2. CHEMNITIVS in *exam. Trid. sess.* 6. in can. 2. 3. 4. & c.

SCRIPTURÆ

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

SAP. 9. v. 10. Mitte eam de sede magnitudinis tuæ, vt mecum sit, & mecum laboret. I. CORINTH. 15. v. 10. Abundantius omnibus laboraui, non ego; sed gratiã Dei mecum.

Quid est gratiam mecum laborare, quàm cooperari?

G

ROMA

- ROM. 2. 7. 6. Reddet unicuique secundum opera eius: iis quidem qui secundum patientiam boni operis gloriam, honorem, & incorruptionem quarunt, vitam æternam.
- I. CORINT. 4. 7. 5. Tunc laus erit unicuique à Deo.
- II. TIMOT. 4. 7. 7. Reposita est mihi corona iustitiæ.
- EZECH. 18. 7. 31. Facite vobis cor nouum, & spiritum nouum.
- Si ex eo quod Deus operetur in nobis velle, rectè Deo boni operis laus adscribitur; aequè ex eo quod homo Deus adiuvante faciat sibi cor nouum, aliquid in eum laudis derivari necesse est.*
- I. COR. 3. 7. 88. Vnusquisque autem propriam mercedem accipiet secundum suum laborem: Dei enim sumus adiutores. græcè συνεργοί, Cooperatores.

CONCILIA

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

TRID. sess. 6. cap. 7. Iustitiam in nobis recipientes & c. secundum propriam cuiusque dispositionem & cooperationem.

IBIDEM Can. 4. Si quis dixerit liberum arbitrium nihil cooperari, assentiendo Deo cunctanti, anathema sit.

IBIDEM Can. 32. Opera bona sunt ita Dei dona, vt etiam bona sint iustificati merita.

ARAVSIC. Can. 9. Quoties bona agimus, Deus in nobis, atque nobiscum, vt operemur, operatur.

SENONENSE in *Prefat.* Non ego, sed gratia Dei mecum: vnde rectè conficitur ipsum diuinæ gratiæ etiam vt reliquos, cooperatum fuisse.

SS. PATRES

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

Gratia nobis cooperatur.

CHRYS. in *epist. ad Timor. Rom. 2.* Qui enim nos cum perdit inimicique essemus, saluos per gratiam fecit, multo magis cum operantes viderit, cooperari accedit.

AVG. de *grat. & lib. arbit. c. 17.* Cooperando (*Deus in nobis*) perficit, quod operando incipit; quia ipse vt velimus operatur incipiens, qui volentibus cooperatur perficiens.

FVLGENTIVS de *Incarnatione & gratia cap. 30.* Voluntas gratiæ secum operanti seruitium obedientiæ cooperatrici exhibet.

PROSPER lib. 2. de *vocatione gentium cap. 12.* Vt quod non potest, nisi cooperante spiritu Dei, fieri, eorum meritis deputetur, quorum id potuit voluntate non fieri.

BEDA lib. *variar. Quæst. 13.* Quod si voluerimus, ad laborem in omnibus, quæ bene agemus, nobis cooperabitur.

GREGORIUS 16. *Moral. c. 10.* Superna pietas subsequente nostro libero arbitrio, bonum quod appetimus, agit nobiscum.

IDEM lib. 33. *Mor. c. 20.* Bonum quod agimus, & Dei est, & nostrum: Dei per præuenientem gratiam, nostrum per consequentem liberam voluntatem. Si enim Dei non est, vnde ei gratias in æternum agimus? rursum, si nostrum non est, vnde nobis retribuere præmia speramus? quia ergo non immeritò gratias agimus, scimus quòd eius munere præuenimur: & rursum, quia non immeritò retributionem quarimus, scimus quòd subsequente libero arbitrio bona elegimus, quæ ageremus.

BERNARD. de *grat. & lib. arbit. circa finem.* Si gratia cum libero arbitrio cooperatur, vt tamen illud in primo (*in excitatione*) præueniat, in cæteris comitetur; ad hoc vtique præueniens, vt iam sibi deinceps cooperetur.

IBIDEM. Non autem ego, ait, sed gratia Dei mecum: potuit dicere per me, sed quia minus erat, maluit dicere mecum: præsumens se non solum operis esse ministrum per effectum, sed etiam operantis quodammodo socium per consensum.

IBIDEM. Si igitur Deus tria hæc, hoc est bonum cogitare, velle, perficere operatur in nobis, primum profectò sine nobis; secundum nobiscum; tertium per nos facit.

AVGVST. de *verbis Apost. serm. 13.* Non adiutor est ille Deus, si nihil agit: non cooperatur est, si nihil operamini.

IBIDEM. Si non esses operator, ille non esset cooperator.

DD. SCHO.

DD. SCHOLASTICI

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

D. THOMAS 1.2. q. 111. a. 2. c. In illo effectu, in quo mens nostra & mouet & mouetur, operatio non solum attribuitur Deo, sed etiam animæ: & secundum hoc dicitur gratia cooperans.

MAGISTER. 2. dist. 27. Illa gratia præueniens, quæ & virtus est, & non vsus liberi arbitrij est, sed ex ea potius est bonus vsus liberi arbitrij, quæ nobis est à Deo, non à nobis: vsus verò bonus arbitrij & ex Deo est, & ex nobis; & ideo bonum meritum est: ibi enim solus Deus operatur, hic Deus & homo.

D. BONAVENTURA in 2. dist. 26. Quest. 6. Art. 1. Gratia operans liberum arbitrium præuenit, & mouet; quia Deus illam infundendo, voluntatem hominis sanat, & præparat: Gratia verò cooperans, siue subsequens liberum arbitrium dicitur mouere; quia voluntas tali dono gratiæ informata mouet seipsam.

In similem sensum conspirant ALBERTVS MAGNVS 2. p. q. 18. & q. 101. Memb. 1. Alexander 3. p. q. 69. Memb. 3. Art. 3. & 4. Durandus in 2. dist. 26. q. 3. Dyonis. Carth. in 2. dist. 66. q. 4. & 5. Conradus 1.2. q. 109. Art. 6. & 7. & q. 111. Art. 2. Marsilius in 2. q. 18. Art. 1. Conclus. 4. & 5. Waldensis de Sacram. cap. 10. n. 5. Richardus in 2. dist. 26. q. 3. Dionys. Cisterc. in 2. dist. 27. q. vnicâ art. 2. Concl. 3. Capreolus in 2. dist. 28. q. vnicâ art. 3. prope medium, cum Gregorio Arimin. §. ad 12. Deza in eadem dist. & q. 4. art. 4. ad 12. Vega in Trident. lib. 6. cap. 8. Soto 1. de nat. & grat. cap. 16.

Iudicet Lector quæ fides Iansenio habenda sit, Pelagiana dogmata pro arbitrio eudeni potius, quàm recensenti dum ipsissimos Scripturæ, Conciliorum, Patrum, ac Catholicorum Doctorum loquendi modos Pelagianos nuncupat.

ACADEMIA LOVANIENSIS

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

D. RIEDO de captiuit. & redempt. generis humani. tract. 6. c. 2. fol. 153. Principia vocationis & inspirationis, instinctus, cogitationes, & virtutes quibus incipimus, velle & credere, Deus operatur in nobis, non cooperantibus nobis. Dum autem volumus, & credimus, & ita volumus vt operemur, nobiscum operatur Deus.

RVARDVS art. 7. c. 299. Vt ergo velimus sine nobis operatur: cum autem volumus, & sic volumus, vt faciamus, nobiscum cooperatur.

IOAN. MALDERVS Episcopus Antuerp. 1.2. q. 111. art. 2. Gratia Dei voluntatis nostræ aliquo modo cooperatrix est.

SS. PATRES

Pro doctrina Societatis contra Iansenium.

Nos cooperamur gratiæ.

CLEMENS ALEX. 7. Stromat. prope medium. Deus præbet æternam salutem iis, qui opem illi ferunt, & cum eo cooperantur ad bonas actiones.

ANDREAS CÆSAR. serm. 7. cap. 17. Spiritus signaculum, quod homini contra tentationes datur, eatenus vim suam ostentat, quatenus ipsi collaboramus. Qui igitur auxilio illo destituntur, vna cum ipso manum operi admouere non volunt.

PHILO CARPAT. in Cant. cap. 6. v. 3. Trahamur oportet, præueniamur à gratia, eaque semper adiuuemur: id ipsum fatemur vtique; sed collaboratemus necesse est.

PROSPER. Ep. ad Demetriadem paulo post medium. Cooperatores nos esse oportet gratiæ Dei, villam excitantem, iuuantem, locupletantem, &c. vigilanter, & sobriè subsequamur.

BERNAR. 1. de grat. & lib. arbit. circa finem. Ad hoc vtique præueniens, vt iam sibi deinceps cooperemur: ita tamen quod à sola gratia captum est, pariter ab vtroque perficiatur.

Ex his omnibus rursus discimus, gratiam nobis cooperari: nam cum due causa simulaneo concursu eundem effectum operantur, cui vniquam dubium esse potuit, propria & ab omnibus usitata phrasi, eis inuicem cooperari; præsertim si vna dicatur alteri cooperari quidam & illa vicissim?

G 2

Aliquid

Aliquid nostrum est in bono opere, ex eoque laudis
aliquid in nos redundat.

HILAR. in *Matth.* 7. v. 28. De nostro igitur est beata illa aeternitas promerenda, praestandumque est aliquid de proprio, vt bonum velimus, malum omne vitemus.

GREGOR. NAZIAN. *orat.* 21. paulo post initium. Quod etiam ipsum singularis, & eximiae Dei bonitatis argumentum est; vt nostra quoque aliqua ex parte sit virtus, nec natura tantum nobis inferatur, sed voluntate etiam animique proposito excolatur, arbitriique libertate, patem in vtramque partem motum habente.

AVGVST. *lib.* 1. ad *Simpl.* q. 2. Vt velimus & suum voluit esse, & nostrum; suum vocando, nostrum sequendo.

IDEM. I. *Retract.* cap. 23. Vtrumque (*credere & operari*) nostrum est propter arbitrium voluntatis; & vtrumque tamen datum, per spiritum fidei & charitatis . . . & eadem regulâ, & vtrumque ipse est; quia ipse praeparat voluntatem, & vtrumque nostrum; quia non fit nisi volentibus nobis.

PROSPER. *lib.* 2. de *vocat. Gent.* cap. 8. Datur (*gratia*) ante vllum laborem, vnde quique mercedem accipiat secundum suum laborem.

ISIDOR. 2. *sent.* cap. 5. Sciendum quod & nostra sit iustitia in his, quae recte agimus.

PAVLIN. *Epist.* 2. ad *Seuer.* Quae igitur nobis gratia, si in alieno tantum fideles fuerimus, nisi de proprio seruiamus, id est de libero voluntatis arbitrio.

BEDA *Lib. variar. Quæst.* q. 13. Deus bona sua promittit, vt tamen labore nostro acquirantur.

BERNARD. de *interiore domo.* Nostrae potestatis, & ignaviae est vt labamur, sollicitudinis vero nostrae, & caelestis pariter adiutorij ne labamur.

Si nostra virtus est, & iustitia, si nostra bona merita, si de proprio seruiamus, si nostri laboris, ac sollicitudinis gratia cooperari, merito contra Caluinum sensere haec omnes Catholici Doctores, primus pariter tribuente Dei adiutorio, aliquid etiam laudis ex bono opere in nos redundare, neque hoc impietatis est, vt cum Caluino imaginatur Lanssenius, sed religiose gratitudinis.

ARTICVLVS XI.

De libertate.

- I. An libertas requirat indifferentiam libertatis in vtramque partem.
- II. An sola coactio, aut violentia repugnet libertati.
- III. Quis status libertatis in Beatis, damnatis, ac homine viatore.

IANSENIVS.

THEOLOGI SOCIET.

a Tom. 3.
lib. 6. cap. 6.
col. 634.

b ibid. cap.
3. col. 625.

c ibid. col.
626.

I. a **O**Mnis omnino voluntas, quantumcumque ad vnum determinata, nullâ tali necessitate, quâ dicitur necesse esse, vt velit, desinit esse libera. b Voluntas enim seu volitio, & libera volitio idem sunt, sicut velle, & libere velle, & impossibile est, vt velle non sit liberum. c Quare disputatio Augustini contra Ciceronem suscepta, qui liberorum praescientiam Deo denegabat, frivola, & inanis est, si voluntas esse possit, qua non sit libera.

II. Re-
hereticis, & quam agnouere gentiles, contra quos efficaciter probat Augustinus dari praescientiam actuum futurorum; qui etiam prauii, liberi manent, eod quod eo modo omnia praesciantur esse futura, quo futura sunt: cui nihil derogat dari aliquem actum voluntatis non liberum. II. Ex